

ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНІ ЦЕНТРИ. СУЧАСНИЙ СТАН. ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті розглядається Гідрометеорологічний центр (ГМЦ) як заклад офісного типу з необхідністю створення нормативних вимог до будівництва. Проведення структуризації закладу, що, в свою чергу, приведе до реорганізації внутрішнього простору та функціональних зв'язків.

Ключові слова: ГМЦ (Гідрометеорологічний центр), функціонально-організаційні зв'язки, центр погоди, принципи формування ГМЦ, планувальна структура.

Актуальність теми. На даний момент Гідрометеорологічний центр – це одна з важливих державних структур будь-якої країни в сучасному технологічному суспільстві. Вже багато інших країн надали їм друге дихання, переформатували їх у центри погоди або метеорологічні бюро, тобто збільшили їм кількість задач для вирішення, у першому випадку, або обмежили до необхідного мінімуму в другому. В Україні про цей тип об'єкта, скоріше за все, і не згадають найближчим часом, але слід зазначити, що це одна з необхідних установ національної безпеки країни, благополуччя та здоров'я громадян. Адже, чимало професій пов'язані з погодними умовами, та чимало людей є метеозалежними. При коректному прогнозі та своєчасному інформуванні можна уникнути багатьох негативних наслідків.

Одним із об'єктів розгляду даної статті є український ГМЦ. Детальний аналіз діяльності закладу дає можливість зробити висновок, що робота в ньому не повною мірою відповідає потребам народного господарства, а саме: велика кількість приміщень і численні керівні посади, заплутаність планувальної структури та організації роботи – частина тих проблем, які помітні одразу, при аналізі Київського ГМЦ. Саме їх необхідно вирішити в першу чергу.

Треба задуматись над тим, що необхідно зупинити експлуатацію і співпрацювати з природою. Відіграють роль три основні фактори: людський (бажання якісно працювати, який залежить від багатьох інших причин), архітектурний (від надання території, приміщень, функціональної організації та комфортних умов перебування), ІТ галузі (від розробки більш точних програм розрахунку до надсучасних серверів обробки інформації).

У статті розглядаються окремі характерні аспекти сучасного стану ГМЦ, а саме: функціональна організація, формоутворення нового типу споруди та нові напрямки їх перспективного використання.

Мета статті. Провести аналіз досвіду проектування та будівництва ГМЦ та створити Державні будівельні норми проектування даного типу споруди, із врахуванням принципів їх архітектурно-планувальної організації, так як

відсутність цих норм ускладнює реформацію та реорганізацію самої структури. Без врахування необхідних умов праці та технологічних особливостей роботи ГМЦ – стає складною задачею. Провести аналогію із зарубіжними метеорологічними центрами та виділити їх позитивні сторони, які можна застосувати до ГМЦ України.

Наукова новизна. В статті обґрунтовується заміна назви ГМЦ на «Центр погоди» або «Центр дослідження природи», який, в свою чергу, приведе до збільшення або зменшення повноважень і виконуваних задач.

Також наведені принципи архітектурно-планувальної організації ГМЦ, які розроблені детальніше в магістерській роботі автора статті «Принципи архітектурно-планувальної організації ГМЦ».

Вказується на формат необхідної будівлі з урахуванням різноманітних факторів при проектуванні цієї споруди.

Основний текст

По суті ГМЦ призначений для реалізації однієї задачі – надання найбільш точного прогнозу погоди та інших природних явищ різноманітним споживачам цієї інформації [1]. Взагалі, поняття ГМЦ піддається розумінню лише на території колишніх країн СНГ. В Європейських країнах їх називають «Метеорологічними бюро»² або «Метеорологічними службами»³ (офісами). В США існують так звані «Центри погоди»⁴, які слугують комплексними центрами надання послуг прогнозування не лише гідрологічних і метеорологічних умов, а й тих, що пов'язані із земною діяльністю (виверження вулканів, дослідження кернів землі, льоду і тд.) та космічною (космічна погода, вплив небесних світил та планет на життєдіяльність Землі та ін.). Мало того, вони ще являються великими дослідницькими центрами об'єднаними в одну структуру. Саме така організація роботи є найбільш ефективною.

Сучасний стан організації роботи та функціональних зв'язків українського Гідрометеорологічного центру не повною мірою відповідає сучасним вимогам. На розгляд взято лише цей ГМЦ, оскільки в Україні він один. Це вже є першою проблемою, так як є одна структура, немає конкуренції, вона стає монополістом у даній сфері, і як результат – послуги не покращуються, а навпаки, в кращому випадку якість залишається на попередньому рівні.

ГМЦ – у першу чергу «мозок», куди надходить вся інформація з різних метеорологічних станцій, розташованих по всій країні, після чого вона оброблюється та перетворюється на готовий продукт прогнозу погоди. Та тут

² <http://www.bom.gov.au/>

³ <http://www.metoffice.gov.uk>

⁴ <http://nwc.ou.edu/>

постає ще й третя проблема. Вона полягає в тому, що сама будівля, де функціонує ГМЦ, є застарілою. Кабінети мають не сучасну техніку, принцип побудови будівлі офісного типу вже не є актуальним, внутрішні зв'язки між робочими приміщеннями – недоцільні.

Спершу, необхідно змінити саме уявлення про ГМЦ. Перейменувати на «Центр погоди» (офіс, бюро, служба або подібне). Це надасть іншого розуміння призначення цього закладу та автоматично розширить спектр діяльності. Адже навіть мати спеціалізовані лабораторії з дослідження землі в одному місці, гідрометеорології – в іншому, космосу – в третьому і так далі. Це все необхідно об'єднати під одним дахом, де буде живе спілкування спеціалістів подібних профілів.

Комплексність задач ГМЦ – перспектива, до якої слід прагнути. Спостереження, дослідження, вивчення на місці та розповсюдження результатів праці – основні аспекти їх діяльності. Але як їх вести, якщо вони розосереджені та знаходяться у різних будівлях. Взявши за основу американський «Центр погоди», реорганізувавши його до наших вимог на національний лад, підключивши туди повний спектр задач для вирішення, організувавши їм хороше робоче середовище та додавши організовані функціональні зв'язки – таким чином можна створити сучасний «Центр погоди» в Україні.

Виходячи з аналізу досвіду функціонування та проектування подібних установ, виділено три принципи, які необхідно враховувати при проектуванні Гідрометеорологічного центру:

- принцип функціональної доцільності полягає у тому, що має підтримуватись ефективний взаємозв'язок між блоками приміщень, з урахуванням схеми функціональних зв'язків;
- принцип варіабельності планувальної структури дає можливість проектувати ГМЦ з різноманітними варіантами планувальної структури, а також із варіабельністю внутрішнього простору;
- принцип компактності та комплексності відповідає спрощеному складу приміщень, дає змогу об'єднати велику кількість різноманітних взаємопов'язаних приміщень в один простір.

Отже, ці принципи допоможуть у проектуванні нової споруди ГМЦ, але питання полягає в тому, якою вона має бути. Це має бути більш економічна споруда за енергозатратами, оскільки висотне будівництво має як плюси, так і мінуси, можна зазначити лише, що висока енергозатратність будівництва, спричинена саме висотою будівлі, і чим вона вища, тим більші енергозатрати.

Можна запроєктувати будівлю максимально наближеною до двох-трьох поверхів⁵. Саме така висота є масштабною до людини (враховується антропологічний фактор), у малоповерховій будівлі необхідні зв'язки між блоками приміщень можна організувати набагато ефективніше, також кожна людина час від часу хоче вийти на вулицю, відпочити на природі, навіть зараз розповсюджений короткочасний відпочинок у приміщеннях не зробиш. У такому випадку багатоповерхова будівля програє малоповерховій, адже з другого поверху не складе багато труднощів спуститися на вулицю та відпочити п'ятнадцять хвилин.

При проектуванні нової споруди ГМЦ слід враховувати, що вона не потребує особливої місцевості для спорудження, тому, обираючи місце під забудову, необхідно керуватися більшою мірою достатньою площею земельної ділянки для того, щоб помістились у двох поверхах шість блоків приміщень – це близько двох тисяч квадратних метрів.

По-друге, при визначенні типу планувальної структури можна обирати з-поміж шести розповсюджених схем, виділивши атріумно-галерейний тип⁶, як найбільш перспективний у даному випадку. Він не потребує значної площі та може мати більше, ніж два поверхи. Це модифікація коридорного типу завдяки атріуму. Останній дає змогу відчути себе у просторі, а не в тісному коридорі зі штучним освітленням. У цьому типі було доцільно б використати скляну оболонку задля більшого освітлення як приміщень, так і шляхів сполучення. Також на південній частині оболонки можна розмістити сонячні батареї (рис. 1).

Таким чином, можна більш раціонально організувати процес роботи, покращити функціональні зв'язки між блоками приміщень і вийти на новий рівень організації праці, що, в свою чергу, дозволить отримати більш ефективні результати роботи ГМЦ.

Висновки

Отже, враховуючи вищезазначене, є доцільним підкреслити, що необхідно провести реформування та створити нормативно-правову базу для проектування ГМЦ на основі визначених факторів, що впливають на його формування, та функціонально-організаційних зв'язків внутрішнього простору.

⁵ Про.Офис. Посobie по проектированию профессиональных офисов.
<http://www.stroyfirm.ru/articles/article.php?id=68>

⁶ Architectural design: New working spaces.

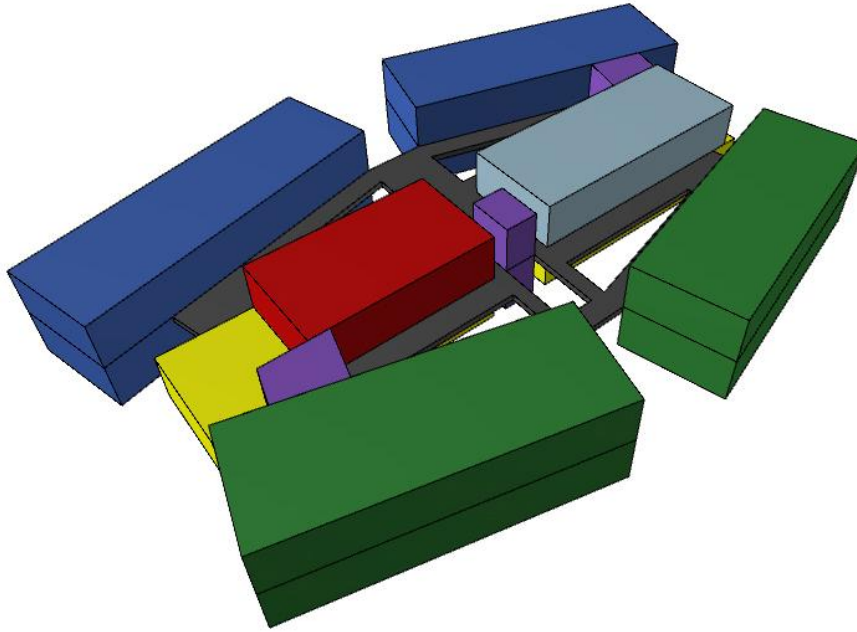

Рис.1. Атріумно-галерейний тип планувальної структури.

Взагалі, необхідність «Центрів погоди» як центрів прогнозування майбутнього планети для держави, громадянина – є надзвичайно важливою. Глобальне потепління, нещадна експлуатація та скорочення флори та фауни планети, останні стихійні лиха в Азії і Америці, змушують замислитись над необхідністю отримувати ще більш точні та детальні прогнози погоди та природних явищ.

Список використаної літератури:

1. Хромов С.П., Петросянц М.А. Метеорология и Климатология. Учебник. — М.: Изд. МГУ, 2001. — 527 с.
2. Architectural design: New working spaces. ISBN: 84-95275-75-9 . – 237с.
3. Про.Офис. Пособие по проектированию профессиональных офисов. <http://www.stroyfirm.ru/articles/article.php?id=68>
4. uk.wikipedia.org.
5. <http://www.meteo.gov.ua>.
6. <http://www.metoffice.gov.uk>.
7. <http://www.weather.gov>.

Аннотация

В статье рассматривается Гидрометеорологический центр (ГМЦ), как здание офисного типа работы, с необходимостью создания нормативных требований к строительству. Проведение структурирования здания, что в свою очередь приведет к реорганизации внутреннего пространства и функциональных связей.

Проблеми розвитку міського середовища. Вип. 5-6. 2011.

Ключевые понятия: Гидрометеорологический центр (ГМЦ), функционально-организационные связи, центр погоды, принципы формирования ГМЦ, структура планирования.

Annotation

The article is considering Hydrometeorological Centre(HMC), as office building with necessity to create normative requirements of building. It's important to carry out buildings structuring, it will bring into a state of reorganization of inner space and functional ties.

Keywords: Hydrometeorological Centre(HMC), functional and organizational ties, Weather Centre, concepts of HMCs building, plans structure.